

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 18 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse sto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne pett-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uređenštvo v I. nadstropju, upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Konsum v Leskovcu pri Ptaju.

V tistem blaženem času, ko je sklenila klerikalna garda pogin vsega, kar je naprednega mišljenja, so ji bili osobito do takrat gmotno precej dobro podprtji trgovci trn v očeh. Da se ugonobi te najbolj neodvisne može, katerim ravno vsled svoje gmotne neodvisnosti ni bilo treba gledati z duhovniškimi očmi in misli z njihovo itak pičlo in vsled preoblike pijače oslabljeno pametjo, začela so se ustanavljati takozvana konsumna društva, ki so rastla iz tak kakor gobe po gorkem jesenskem dežju. Ni treba menda še le posebej poudarjati, da so delovali pri porodu vsakega konsumnega društva ravno duhovniki kot babice in kumi. Bilo je, kakor povsod: za temi koštruni so drvine tolpe nevednih ovac, vsa nerazsodna masa. Nekaj trgovcev se jim je res posrečilo ugonobiti s skrajno umazano konkurenco, s hujšanjem v spovednici, raz leco in izven cerkve, toda zaslужena kazen tudi za konsume ni izostala. Začelo je pokati po deželi, konsumi so ginevali, poginjali, na lim speljani kmetje so morali plačevati ogromne svote in nič jim ni pomagala »urnebesna kletev«. Marsikak kmetič je, zgubivši vse imetje, prijet za potni les in hajdi v Ameriko, duhovniki pa so se smejali na varnem, videč, da so se rešili še pravočasno in da pobirajo zdaj zapeljanci iz žerjavice tisti kostanj, ki so ga deli v nju blagoslovjeni zapeljivci iz same čiste in gole škodočelnosti, hoteč nasprotne ugonobiti, ker se jim niso hoteli tudi »in politici« slepo pokoriti. Začelo so pa padati tudi nerazsodnemu ljudstvu luskine razoči in začelo je gledati s svojimi lastnimi očmi.

Da so konsumna društva nekako

v čtverostopu korakala na boben, to ni nič novega; da so poginila, ker jih ni rodila potreba, marveč maščevalnost, je obče znano in da je k poginu mnogo pripomogla farška nevednost in lenivost, to se je naglašalo in priznavalo že neštetočrat. Natančnejšega vpogleda za kulise konsumnega poslovanja pa ni bilo lahko dobiti, ker so se v konsumih uganjale tudi take nenaravne reči, ki se boje božjega solncea. Da pa doba bralci vsaj nekaj vpogleda v poslovanje konsumov, napisal sem kratek »curriculum vitae« rajnega konsuma v Leskovcu pri Ptaju. Iz slednjega orisa se bo jasno razvidelo, kako otroče, brezbrizno in po domače se je poslovalo v tem konsumnem društvu in kako pregrešni eksperimenti so se delali s **tujim** denarjem.

Konsumno društvo v Leskovcu je ustanovil dne 20. marca 1900 takratni tamošnji kaplan v Leskovcu Martin Kralj. Konsum ni imel drugega premoženja kakor vplačane delež članov, ki vsi skupaj gotovino značili nad 300 K. S temi 300 kronami so hoteli kupiti kar dve hiši, in sicer eno za prodajalno, eno pa za gostilno, kajti brez gostilne in plesa, ni deklet, ni »heca«.

V to svrhu so si izposodili pri posojilnici v Ptaju, najprej 4000 K, pri Jakobu Petroviču, posestniku v Ložini, 2000 K in pri Josipu Savcu, posestniku v Velanščku 2000 K. Značilno je, da nista niti kaplan Roškar niti župnik Kralj založila niti vinjarja ne, dasi sta »farbala« kmete, kako dobro se bo obnesel konsum, kako ceno bodo dobivali špecerijsko in manufakturno blago in koliko bodo imeli še povrh »procentova«.

To dejstvo jasno kaže, da sta bila sama dobro prepričana, da podjetje ne bo neslo drugim (njima je

neslo, kakor bomo slišali) nikdar nobenega dobička in da je izgubljen vsak vinar, ki se vtakne v to podjetje, kajti sicer bi bila onadva prva, ki bi bila založila društvo z denarjem. Obe ti dve poslopiji nista, dasi sta deloma popravljeni in adaptirani, čez 8000 K vredni.

Društvo je bil skoraj vseskozi župnik Martin Kralj načelnik, Jakob Vrunker, učitelj v Leskovcu, blagajnik, vodje, ki so morali objednem v prodajalni prodajati, so se večkrat menjali.

Poslovanje je bilo naravnost lahkomiseln: člani, ki so vozili za konsum blago iz Ptaju, so nalagali prav malo na voz, da so lahko prav mastno zaračunali tem več voženj. Kar bi se dalo dvakrat pripeljati, se je vozilo trikrat. Največ teh voženj je opravil načelnik društva sam, župnik Kralj. Popolnoma napačno bi bilo seveda misliti, da so se te vožnje pravilno vpisovale in plačale. Kaj še! Župnik Kralj je kar poslal svojo kuharico ali deklo v konsum, kjer je dobila recimo par kg sladkorja, par kg moke, nekaj kave, par litrov petroleja, kako cikorijo in še kaj drugega. Vse to se pa tudi ni niti plačalo, niti kam vpišalo, marveč je bila to nagrada »in natura« za opravljeno vožnjo ali opravljene vožnje, naj so bile toliko vredne ali ne. To se je dogajalo posebno v času, ko je bila prodajalka in voditeljica neka Neža Weber, ki je odšla po dvetretinem službovanju iz te službe nekako v začetku leta 1903.

Člani niso hodili v konsum kupovat s knjižicami, marveč brez knjižic, le številko knjižice je moral vsak povedati. S tem je bilo po liguorianškem receptu omogočeno, da je dobil blago vsak, torej tudi nečlan, če je le imenoval kako številko; še z imeteljem tega deleža se mu ni bilo

treba domeniti, če je plačal blago takoj.

Pri taki manipulaciji ni bilo čudo, če to društvo od rojstva do smrti nikdar niti za trenek ni bilo aktivno. Vse balance so izkazovale ali primankljaj, ali pa je šlo, kakor so rekli, »glij za glij«. Člani so seveda mrmrali, ker ni bilo obljudljenih procentov, toda zviti blagajničar jo je tako uganil, da se dobiček sicer ni pokazal v denarju, da je pa v blagu. Tega seveda ni povedal, da je blago že navedeno med aktivi, da pa vendar ni nobenega dobička.

Ob takem sistem položaju so sklenili enkrat člani, da naj se konsum opusti in obe hiši naj se prodasta Ivanu Šošteršiču, trgovcem v sinu, ki je že pobral za nju. Res so prodali temu Šošteršiču ml. poleti l. 1904. obe hiši, ki nista vredni čez 8000 K, z vsem blagom vred menda za 14.000 K. S tem kupom bi bilo konsumno društvo prav lahko zadovoljno in če bi bilo pri tem ostalo, bogme, da bi konsumarji ne prekinjali zdaj tako. Toda konsumarji s Šošteršičem vred so obračali, farška bisaga je pa obrnila. Znosilo se je nekaj stelaž v vrednosti okoli 80 K v kaplanijo. Šošteršič, ki se je kmalu cel kesati sklenjene kupčije, je zapazil, da so izginile stelaže ter je bil tega vesel, ker je imel vsaj povod, odstopiti od pogodb. Plačal je 50 K skupinske pogodbe se je razrušila, Šošteršič je bil pa na račun že plačal 1000 K, in sicer na jako originalen način. Prinesel je župniku Kralju 200 K. Dasi je imelo društvo »kasirja«, vendar Kralj ni poslal Šošteršiča s tem zneskom k blagajniku, marveč je čisto mirno spravil teh 200 K. Pozneje enkrat se je sešel Šošteršič z župnikom Kraljem v Ptaju ter mu odstrel na račun kupnine zopel 600 K, katere je prav

tako mirno in brez dovoljenja odpora vzel. To je treba zato poudarjati, ker se je župnik Kralj pozneje, ko je zahteval Šošteršič te zneske nazaj, izgovarjal, da ne sme ničesar ukreniti brez odborovega dovoljenja. Zadnjih 200 K pa je dal Šošteršič na ta način na kup, da jih je izročil kar Jakobu Petroviču v Ložini, češ, saj je konsum tako dolžan Petroviču 2000 K.

Ko je videlo društvo, da se je vsa ta za društvo tako izbrana kupčija izkisala vsled zasluge kaplanije ali pa farovža, je pa izposlovalo prosto voljno dražbo, pri kateri so prodajali blago brez izjeme vsakemu in silno pod ceno. Kaj so se brigali tisti ljudje, ki so imeli pri društvu odločilno besedo zato, če se imeli člani izgubo! Res so srečno prodali blago, za katero je dalo društvo samo najmanj 2500 K, za — čuje in strmitte — 400 K, tako da je imelo 84% izgube, oziroma da je izgubilo pri 400 K skupička kar 2100 K! S skupičkom borih 400 K niso mogli vrneti Šošteršiču 1000 K, katere je dal ta na kup obenh hiš. Zaman je hodil Šošteršič okrog načelnika Miha Kralja, zastonj mu je pretil s tožbo. Tisti Miha Kralj, ki se ni prav nič pomisljal, sprejeti za hrbot blagajničarja in brez odborovega dovoljenja kar 800 K na račun kupnine, tisti Kralj se je zvijal in izgovarjal nasproti Šošteršiču, da on [Kralj] ne sme razpolagati z denarjem brez odborovega privoljenja. Ker Šošteršič ni mogel dobiti svojega denarja nazaj, je tožil.

Medtem pa je prvim konsumarskim glavicam postal dolgčas po konsumu, tožilo se jim je po prodajalni. Zato so zložili menda Kralj, Horvat in Vrunker 500 K, katere so konsumu »posodili«. S tem zneskom so nakupili blaga in so ga začeli zopet prodajati. Med tem časom pa

LISTEK.

Pesnik Aškerc v borbi za herojstvo.

Potreben odgovor na nepotreben nagovor.

Brez virov spisal dr. Jos. Tomišek.

(Konec.)

IV.

Ako preudarim vse to, se malo zmenim za Aškerčeve že na prvi strani na vsa usta izrečeno trditev, da »estetična kritika ni moje polje« in da »estetik niem in ne bom nikoli« itd. So res pozitivne, za katere »nimam prijatelja« (hvala Bogu!), ali so pozitive, za katere ga menda — imam; za to mi je živa priča — g. Aškerc sam! Ko sem namreč pred dvema letoma spisal celo člančič o njegovih »Baladah in romancih« (2. izdaja) in sem prav od sreca hvalil vse, mi ni Aškerc prav nič in nikjer očital, da »sem pokazal svojo kritično nesposobnost«, ampak je molčal v obeh deželnih jezikih! Ista sreča bi me bila brez dvoma doletela, ko bi bil Trubarja neomejeno pohvalil, dočim mu je zdaj prav rejen kritik le tisti češki, ki je baje vse hvalil, in je našel pred

njegovimi očmi vsaj polovico milosti »Slovanov« kritik za svojo dobro voljo...«

Ker je položaj tak, mi mora biti vseeno, kaj sodi o moji kritički sposobnosti tak pesnik. — Če pa isti pesnik hoče govoriti o znanstvu zasmehljivo, mu pravim odločno: »Hands off!« ali po Aškerčevu: »Hand von der Butten!« — Kajti, gospodine, o znanstvu ne razumete prav nič! Ako pa n. pr. meni očitajo, da sem »suh znanstvenik«, je to zame najlepši kompliment; potem vsaj nisem zgrešil svojega poklica...«

S tega vidika ste, g. pesnik, prav malo laskavo čestitali svojim zgodovinskim pričam, da nimajo — menda v nasprotju z menoj »limonade« v žilah! Pravzaprav imenitno in fino odkritje! — A propos: limonada! Moram Vas vprašati: Ali ste že bili v Peklu, gospod pesnik? Kaj? Ne še? No, kar še ni bilo, se še lahko zgodil... Saj Vi, ki ste, tekajo za »Zlatorogom«, oblezli vse Triglavskie stene, celo od strme goriške strani, morate spoznati tisto pusto, suho skalovje pod Dežmanovo kočo, ki se ji pravi Pekel. Kadar boste tam škrtili s stopinjam po trdi skali, ob vročem popoldnevnu, brez kapljice pijače v nahrbniku, tedaj se spomnite, kako nebeško prijetno je, če ima včasih človek v žilah — limonado. — Spomnite se tedaj na svojo protikritiko. Mimogrede priporočam užaljenim

pesnikom tudi telovadbo; gosp. Aškerc kot njih prvak že ve, zakaj... Nadalje mi očita g. Aškerc, da sem razvijal nazore, ki bi spadali v »Dom in Svet« ali v »Kat. Obzornika« in se čudom čudi, da sem mogel »Zvonu« vsiliti svojo oceno. Najprej »Zvon!« Kot bivši »Zvonov« urednik ve g. Aškerc sam, da se ocene ne vsiljujejo, ampak izročajo in načrtojajo. Sploh pa je »Zvon«, tretja nepristranska oseba; za oceno odgovoren sem le jaz, ki sem jo tudi podpisal, in »Zvon« mora v miru pustiti zlasti tisti, ki mu je pokazal hrbet. Da je »Zvon« prinesel pravo oceno o »Trubarju«, to le kaže, da stoji res načelno na nepristransko svobodnem, umetniškem stališču, brez ozira na desno ali levo, če pa ne more vsega, kar bi rad, to ni njegova krivda; ko pa bi hotel vse izvesti, kar si žele posamezniki, bi mu bilo brez čudežev nemogoče. Več ne spada sem. — Kar se tice mojega razmerja k omenjenima strankarskima listoma, mi je odgovor zelo lahek. Sklicujem se na 2. številko »Kat. Obzornika«, ki je izšla kakor nalašč pred enim tednom; tam sem očitajo, da sem »Trubarja« hvalil stranki (seveda Aškerčevi) na ljubo!... Res, boljšega zadoščenja si bi jaz ne mogel želeli! Aškerc mi je kar po vrsti kritik, ki je pisal klerikalni stranki

na ljubo, a od te strani doide kratka in suha vest, da sem pisal — liberalni stranki na ljubo: torej (+x-x=0) sledi iz tega neopovržna resnica, da nisem ocenjal »Trubarja« niti tej niti oni stranki na ljubo, ampak da sem ga očenil — drugače bi očena ne bila ocena — objektivno! Tako pride resnica vendar na dan!

S tem je moja zadeva končana. V zadnjih dveh podlistkih še govorji Aškerc o dveh ne izključno laskavih ocenah, ki sta izšli o dveh prejšnjih njegovih delih. Ker ocen nisem pisal jaz, me zanimata le metodiški; Aškerc ju je namreč navedel kot zgleda za »površne kritike« (za najpovršnejšo smatram pač mojo!), potem ko je pred bralci naknadno ponovil nekaj znanih pravil, kakšna boli kritika... Namen je prozoren dovolj... Le še eno besedo o konkretnih predlogih, katere stavi Aškerc, da bi se v bodoče zabranile »krivične kritike«. — Priporoča namreč, naj bi se pesniki — menda pač tudi povestničarji — odzvali na ocene, vsaj v obliki »popravkov«. No, to naj le store, tudi na podlagi § 19; ali bojim se, da bi se medsebojno kmalu tega naveličali, a še prej občinstvo. — Zelo me mika, da bi tu citiral essay pariškega kritika K. E. Schmidta, ki govorji o kritikah,

ki bi jih pisali »umetniki« sami. Omenim le, kar je aktualno za našega pesnika. Najprvo je konstatovati, pravi Schmidt, »da se obrača jeza umetnikov le proti kritikom in kritikam, ki se izražajo o njih neugodno. Kritik, ki umetnika hvali, velja pri pohvaljenemu zanesljivo — vsi kolegi pohvaljenega umetnika smatrajo dotičnega kritika za prav malo vrednega in svoji usodi sme biti hvaležen, če ga nazivljajo le z nevednežem.« Kaj ne, kakor bi bil Schmidt poznal Aškerčeve protikritiko. Pa dalje: »Do umetnikov se ne smeš obrniti, če hočeš izvedeti pravo sodbo v kakšnem proizvodu. Iz večine so malo videli in kar so videli, jim je stopilo pred očmi skozi steklo njih lastnega talenta, lastnega nagnjen, in individualnih predsedkov; vse to jih čisto zasleplja. Kdor je kdaj intimno občeval z umetniki, ve, da sodijo mnogo odurneje in krivičneje kakor lajiki... Zlasti pa bi bile njih ocene dolgočasne, ker bi bile slabo pisane.« — Kaj lahko bi se kar mimogrede pripetilo Aškerčemu kaj takega, kar mu je posvetil l. 1900 Cankar v »Slovenki«... Schmidt konča s sledenimi besedami, ki jih zapiše Aškerčemu v album, dobro vedoč, zakaj: »Morda pride kdaj čas, ko bodo umet-

je dozorela Šošteršičeva tožba do sodbe. Zato je zarubil to novo kupljeno blago, ki se je prodalo na javni dražbi — seveda komaj za polovico cene. Zopet se je naredila nova izguba konsumarjem, ki bodo plačevali, da bodo črni, namesto da bi dobili obljubljene procente. O uboge, zapeljane ovse!

Vojna na Daljnem Vztočju.

Angleška sodba o šansah po-morske bitke.

Angleški pomorski strokovnjak Jane je izrekel zelo neugodno sodbo o bojni vrednosti japonskega brodovja. On primerja težke topove obeh vojujočih se sil in jih razvršča tako-le:

Dobrih topov ima: Rusija 16 dvanaestpalčnih, Japonska nobenih; srednjih: Rusija 4 desetpalčne, Japonska 16 dvanaestpalčnih in eden desetpalčni;

manjvrednih: Rusija 8 dvanaestpalčnih, Japonska nobenih;

zelo malovrednih: Rusija dva dvanaestpalčna, Japonska pa štiri.

Rusi imajo torej 94 pointov za uspeh, dočim imajo Japonci samo 55 pointov. Razen tega streljajo Japonci samo srednje, da jih torej v tem oziru brez dvoma nadkrijujejo ruski topičarji. Kolikor torej pridejo v pomorski bitki v poštav topovi, ima Roždestvenski za zmago dva pointa proti enemu. Kar se tiče oklopov, sta si nasprotnika enaka. Kar se tiče hitrosti, imajo Japonci dva pointa proti enemu.

Cisto mogoča je torej, da bodo hrabri Japonci v pomorski bitki na nepreveliko dajavo uničeni, prav tako kakor so bili uničeni hrabri in fanatični Madisti v bitki pri Omdurmanu. Edini mož, ki morda spoznava možnost japonskega poraza, je najbrže admiral Togo. Ljudstvo na Japonskem računa prav tako malo s to eventualnostjo, kakor ljudska masa na Angleškem. Togo pa to dobro ve in je to spoznal že zdavnica. In ker je stvar tako, se bo težko vnela velika pomorska bitka, v kateri bi bile vse šanse na ruski strani.

Baltiško brodovje.

Iz Saigona se poroča: Vsi transportni parniki, kakor tudi hospitalna ladja »Orel« so dopoldne 26. t. m. zapustili notranji zaliv pri Kamranku, kjer so ostale samo še štiri nemške ladje. Rusko brodovje je izven zaliha usidrano v velikem polkrogu, ki sega od rta Varsella do malega rta na polotoku Kamrank. Torpedovke križarijo semterja in rekognoscirajo.

Admiral Roždestvenski čaka, da prispe eskadra admirala Nebogatova, ki se je že združila s križarkami, ki jih ji je poslal nasproti. Admiral Jonquieres je na krovu križarke »Descartes« plul mimo ruskega brodovja in se na to vrnil v Saigon

niki kakor fabrikanti svoje lastnoročno pisane pohvalne kritike nosili v časopise in plačevali običajno ceno zarezklamo; zdaj naj bodo veseli, da listi hvalejo njih blago zastonj, dočim mora fabrikant javno pohvalo plačati. Kadar bomo prišli tako daleč, bodo imeli umetniki vse pravice, da se pritožujejo čez neugodne kritike. Dvomim pa, da bodo umetniki in umetnost s to predvugačbo na boljšem... *

Za mojo sodbo o Aškeru je epizoda, ki jo s tem končam za vselej, brezpomembna. Gorazda cenim in ga bom cenil nad vse kot Prešernovega sobrata in njegovega izpopolnitelja in istotako cenim vse, kar je pri Aškeru Gorazdovega. — Ko bi si Ašker dal kaj svetovati, bi mu rekel: 1.) naj si snovi bolj izbira, 2.) naj se drži včasih Horacijevega izreka, da je treba umetniško delo piliti, včasih devet let, in 3.) naj se ne oglaša s protikritikami, dokler se uči kritike le pri samem sebi; sicer bo vedno pogorel in bo vedno veljalo zanj kakor danes: si taquisses, intactus mansisses!

Transportni parniki, ki so jih nedavno Rusi zaplenili, nosijo nemško zastavo.

»Daily Telegraph« se poroča iz Honkonga:

Semkaj so došle vesti, da ste se obe ruski eskadri že združili na širokem morju jučno od zaliva Kamrank. Tu se sodi, da si združeno rusko brodovje izvoli otok Hajnan za svojo operacijsko bazo.

Rusko brodovje in Japonci.

»Daily Telegraph« javlja iz Tokija, da je tamkaj popolnoma neznano, kje se nahaja rusko brodovje; ve se le toliko, da ste se obe ruski eskadri združili v sredo, ali najkasneje v četrtek. Japanske priprave za sprejem Roždestvenskega so sedaj končane.

Togo se baje nahaja v izbornem strategičnem položaju.

V luki Čfu se nahajača torpedovke se baje pripravljajo, da bi v ugodenem trenotku utekle iz pristanišča.

Knez Uhtomski pred vojnim sodiščem.

Pod načelstvom podadmirala J. M. Dikova se je sestalo v Petrogradu vojno sodišče, ki ima soditi, kdo je zakrivil katastrofo, ki je zadela portarturško brodovje v pomorski bitki dne 10. avgusta 1904. Ko je v tej bitki pal admiral Vitheft, je prevzel poveljstvo knez Uhtomski, katerega se dolži, da je zakrivil poraz ruskega brodovja.

Pred sodiščem so poklicani vsi pomorski častniki, vrnivši se iz Port Arturja. Ako to sodišče spozna, da se je Uhtomski pregrasil proti pravilom o pomorskem boju, se izroči na to krvnemu sodišču. Razprava je tajna, javnosti se priobči samo razseda.

Razpoloženje na Kitajskem.

Iz Šanghaja se javlja: Tukajšnje časopisje je vsled nepričakovane pojava ruskega brodovja v Kitskem morju silno razburjeno. Splošno razpoloženje je za Ruse ugodno. Najbolj Rusom sovražni list »Shanghai Times« je 21. t. m. priobčila članek, v katerem opravičuje bivanju skoga brodovja obanamskem obrežju, in naglaša, da Francija s tem ni kršila neutralnosti, aki ni preprečila tega. Ugledni kitajski listi so mnenja, da se je približal dan povračila za dosedanje ruske neuspehe.

Z mandžurskega bojišča.

General Linevič je poslal tole poročilo:

Na levem krilu prodirajo naše sprednje straže proti jugu. 22. t. m. je sovražnik navalil na naš voj na gorskem prelazu, deset vrst jučno od Šimaia oza. Napad smo odbili in sovražnik se je umaknil proti vasi Padziadzi.

Konjenica nekega drugega oddelka se je pri Šamalinu in Davangulinu zapletla v boj z japonsko pehoto, ki se je umaknila

proti Ufanlovu. 23. t. m. je naša konjenica osvojila vasi Simenpu in Ufanlov. Pred fronto naše armade, štiri do pet vrst od Kajnansiana je naša armada pregnala Japonce iz okopov in iz sedne vasi.

23. t. m. je imela naša konjenica ljud boj z Japonci pri Cinciatunu in jih prisiliла, da so se umaknili.

Avtstrijski prestolonaslednik.

Budimpešta, 27. aprila. Glasio neodvisne stranke poroča iz odličnih dunajskih virov: Starejši sin nadvojvode Ottona, nadvojvoda Karel Franc Jožef, bi bil moral po Veliki noči nastopiti daljše potovanje v inozemstvo. Vsi potni načrti so bili že določeni in tudi spremstvo je bilo že izbrano, ko je vsled cesarjeve odredbe potovanje izstalo. Obenem s

to nepričakovano odredbo se je začela v aristokratičnih krogih širiti vest, da se mlademu nadvojvodu pripravlja v kraljevem gradu v Budimpešti posebno stanovanje, kamor pride že meseca maja s cesarjem kot prestolonaslednik.

Davčna reforma v Bosni in Hercegovini.

Dunaj, 27. aprila. Skupni finančni minister Burian je deloma že izvedel v Bosni in Hercegovini davčno reformo, kakršno je obljubil lani delegacijam. Odpravil se je namreč način dosedanja pobiranja desetine. Dosedaj so desetino vsako leto po šteti določili posebni desetinski pisarji. Pri tem so se godile vedno nepravičnosti in samovoljnisti, vendar cesar so se neprestano ponavljale pritožbe kmetov. Sedaj se uvede pavšalna desetina, ki se opira na povprečni pridelek zadnjih deset let.

V Vatikanu reformirajo.

Rim, 27. aprila. Neki rimski prelat je ravnonar izdal knjižico, v kateri hudo kritikuje papežev dvor ter zahtevo, naj se razpusti. Nadalje predlaga, naj se biblijski komisiji razširi oblast, zlorabno posredovanje indeksa glede cerkvene in zgodovinske kritike se naj opusti, a novi nazori glede apologetike in teologije se naj izročo v presojo kompetentnih mož. Nadalje zahteva večjo svobodo za katoliški pouk. Gleda rimskega vprašanja meni pisec, da je v sedanjem trenotku najpripravnnejša rešitev, ako se ohrani status quo. Značilno je, da je zadnji čas izšlo s papeževim privoljenjem že več takih spisov, ki pričajo, da v Rimu narašča zelo močna struja za radikalne reforme v cerkvi in cerkveni upravi.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 27. aprila. Za predstoječe velikonočne praznike se je batil velikih izgredov. Vsaj vesti se razširjajo, da se zgode v obeh glavnih katedralah grozne reči. Od sobote naprej zasedejo orožniki in vojaki banke, vodovodne postaje, vladna poslopja in razne palače. Premežnejsi

tiškimi, astronomiškimi in geometriškimi problemi. Edina srčna želja njegovega življenja, edini smoter njegovega vsega brenjenja je bilo blamirjanje srednjosloških profesorjev. Izdeloval je dijakom naloge, a če je količaj mogel, jo je tako zasukal, da je profesorja uvel v svojo past. Če je profesor tako nalogu spoznal za pogrešeno, mu je Soda pismeno dokazal njegovo zmoto in to je bil potem njegov triumf. V družbi je bil dalje skoz in skoz histeričen, bled in nervozno mladenič markantnega obraza z imenom Jaklič. Izgledal je kakor dekadentni sin kakega patricija. Svoj kruh si je služil z retuširanjem in s slikanjem portretov, a največkrat ni zaslužil niti za suhi kruh. Poleg njega sta sedeli Olga in njena starejša sestra Matilda in nekaj izgubljenih študentov, ki so se imenovali literate, ker so zbirali za Lipeta novice in zlagali pesmi ter pisali povesti, ki niso nikdar ugledale belega dne.

Na Sodarjeve knjige kreditirani štefani vina so bili kmalu izpraznjeni in sedaj je družbo minila tudi razposajenost in zgovornost. Starem solicitorju so se tovarisi smilili in dasi je bil sicer do skrajnosti štedljiv, ker ga

sloji beže iz mesta. Carski dvor ne bo praznoval kakor običajno vstajenja v zimski palači, temuč v Carskem selu.

Angleški topovi.

London, 27. aprila. Angleška si je šele pred kratkim nabavila za ogromne milijone nove topove za svojo mornarico. Sedaj pa se je izkazalo, da so vse novi topovi po 50 strelih nerabni. Treba bo zopet nabiti za vse vojne ladje nove topove. Izmed 16 topov, ki jih je Japonska naročila na Angleškem, se jih je sedem med morsko bitko lani avgusta razpočilo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. aprila.

— Volitev v veleposestvu.

Slučaj je včasih dober pomočnik. Slučaj je tudi nanesel, da smo sinoči mi in tudi »Slovenec« govorili o volitvi v veleposestvu; mi pošteno, »Slovenec« po starci navadi lažnivo. Mi smo načinčno pojasnili razmera v veleposestvu, navedli vse imena volilcev in njih politično prepričanje. Iz tega je razvidno, koliko je dr. Šusteršič o zadnji volitvi lagal, razvidno je pa tudi, kako popolnoma izključen je vsek uspeh, tudi če bi se slovenski naprednjaki združili s klerikalci in z nemškimi konservativci. V tem oziru je pač veča beseda odveč! Dr. Šusteršič je iz volilnega akta spoznal gorostasnost vseh svojih laži in to ga je spravilo v veliko zadrgo. Iz te si skuša pomagati na sebi lastni nehonetni način. V sinočnem »Slovencu« piše, da je 10 narodno-naprednih veleposestnikov glasovalo. Med slovenske liberalce je štel gg. Bardajs, Mazzellesa in Smolo, ki so odločni in neomahlivi pristaši bar. Schwegla, potem barona Lazzarinija, ki ni bil z način stranko nikdar v nobeni dočiki in končno gosp. Terbuhovič, o čigar političnih nazorih ne vemo nič zanesljivega. Na ta umetni način je pomnožil število Slovencev, ki so demonstrativno glasovali za nemška kandidata. Šelepše pa je, kar je dr. Šusteršič popolnoma zamolčal, da je namreč glasoval s stranko barona Schwegla in kralja Kauschegg. To je gotovo najznačilnejši pojav pri tej volitvi. Gospod Kauschegg je eden najmerodajnejših oseb pri kraljico-narodni »Ljudski posojilnicu«, on je prava duša tega zavoda; gospod Kauschegg je angažiran pri vseh klerikalnih denarnih podjetjih; gospod Kauschegg je član tistega klerikalnega konsorcija, v katerem sedi tudi dr. Šusteršič, in ki kupuje graščine baje z namenom, da dobre Slovenci večino v veleposestvu. Ima tudi gospod Kauschegg, sočastnik Šusteršičeve graščine, je prostovoljno glasoval s stranko barona Schwegla, v katero se je dr. Šusteršič tako srdito zaganjal in stranko barona Schwegla ga šteje med svoje zveste in zanesljive pristaše! A pošteni dr.

Šusteršič je to popolnoma zamolčal.

— Prešernov spomenik.

Poziv g. prof. Jos. Stritarja so se takoj odzvali, da pozivajo na Prešernov spomenik gg.: Ivan Hribar, župan ljubljanski 50 K; Stefan Kljun, posestnik v Ljubljani 4 K; J. S. na Dunaju 20 K; dr. Juro Hrašovec v Celju 10 K; dr. Josip Sernek v Celju 10 K; Luka Svetec, ces. kr. notar v Litiji 20 K; dr. Otočar Rybač v Trstu 10 K; Ilija Predovič, veletržec v Ljubljani 20 K; dr. Josip Košček Laškem 20 K; Viktor Rohrman, veletržec v Ljubljani 10 K; I. Knez, veletržec v Ljubljani 20 K; dr. Fr. Rosina v Mariboru 10 K; Janko Česnik, trgovec v Ljubljani 20 K. — Na razna tozadne vprašanja odgovarja tem potom odbor, da sprejema prispevke za Prešernov spomenik odborov blagajnik dr. Josip Starc, pojasnila pa da daje odborov tajnik Fran Trdina, mestni knjigovodja.

— Na odborovo sejo »Društva slov. književnikov in časnikarjev«, ki bo danes ob polu 9. uri z večer v »Narodnem domu«, opozarjam vnovič vse gospode odbornike, da se je gotovo udeležuje!

— »Mir« je priobčil izvrsten članek o društvu slovenskih književnikov in časnikarjev. V članku pojasnjuje pomen in splošno važnost tega društva in priporoča vsem rodujcem, da naj društvo podpiše. — **Slovenski pisatelji med Srbi.** Srbski leposlovni list »Brankovo Koloc«, ki izhaja v Karlovici, priobčuje v svoji zadnji številki Ivan Cankarjevo povest »Gospod Antonij«, ilustrirani mesečnik »Nova Iskra« v Belgradu pa portret in kratek življenjepis slovenskega pisatelja in pesnika Fran Levstika.

— »Slovensko planinsko društvo« opozarja še enkrat svoje člane in prijatelje na razstavo amater-fotografov »Slovenskega planinskega društva«, ki se otvorí v soboto 29. apr. ob 8. uri z v. priliki občnega zobra v spodnjih prostorih »Narodnega doma«. Razstave se udeleži letos 9 amater-fotografov z jekov številimi planinskimi, pokrajinskimi in podzemskimi sliškami, z raznimi študijami in diapositivimi za stereoskop. Razstava ostane odprtta tudi v nedeljo 30. apr. od 10.—1. ure in od 2½ do 5 ure ter je brezplačno vsakomur prispolna.

— **Razglednice s Strossmayerjevo sliko.** je začil tukajšnji trgovec s papirjem g. Janez Bahovec. Slike so izdelane po fotografijah in kažejo Strossmayerja, kateri je bil v zadnjih letih svojega življenja. Spoštovatelje umrela velikega Slovana opozarjam na te razglednice.

— **Šišenskega »Škola« vaditeljski zbor.** nazajna svojim članom, da dotični, ki ne bode obiskoval redovnih vaj, katera so vsako soboto zvečer ob 8—9. ure, se ne bodo mogeli udeležiti nobenega nastopa v društveni opravi.

— Mlečarska zadruga v Mengšu.

pridne delovati 1. maja 1905.

— **Okrajno učiteljsko društvo za okraj Kamnik.** zboroval bodo dne 4. maja t. l. v Kamniku. Začetek ob 10. Razen

vstek v nedeljo 30. t. m. Spored: 1.) predavanje o pomenu ljudskih knjižnic za ljudsko izobrazbo. 2.) petje. Nastopi mešani in moški zbor slov. pevakega društva »Zvonč. 3.) Prosta zabava. — Začetek ob 7. uri zvečer. Lokal pri Robavsu. Vstopina 40 h. Preplašča se hvaležno sprejemajo.

— Čebelarski shod bo v nedeljo dne 30. t. m. v Rovtah nad Logatcem v gostilni pri Petru. Začetek ob treh popoldne.

— Narodno-gospodarsko društvo bo imelo due 14. maja t. l. ob 1/4 uri popoldan redni občni zbor v mestnih prostorih v Starem trgu pri Ložu.

— Zgorel. 48 letni slaboumn Franc Grošelj, pripojen v občino Ši. Jošt, je prišel odgovornim potom v svojo občino. Občinski predstojnik Ivan Papler ga je obdržal pri sebi in ga spravil v kabinjo, kjer so ga vsak večer preiskali, če nima morda užigal, ker je vedno o ognju govoril. 21. t. m. zjutrs je pa na naša neka dekla popolnoma zgorelega na njegovem ležišču, ki je bilo tudi deloma sežgano. Grošelj je ali izvršil samomor, ali pa iz nepravidnosti ali slaboumnosti sam začgal si posteljo, na kar je nastopila smrt vsled zaduženja ali opeklin.

— Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Jakob Klemenčič iz Luže pri Selih je pri obravnavi izpovedal, da je on, ki je podnajemnik lava, ustrelil divjega moška, ne pa sin Jožef, ko je šel prežat na lisice. Pozneje se je dozgalo, da je krive pričal, da je bil on tisti dan doma, sin pa na lov. Ker je oče sinu naučil, naj pri obravnavi laže, sta dobila s sinom vsak 2 meseca jede, Jožef pa še dva posta. — Jožef Golob iz Doba pri Kostanjevici je kot sobni slikar tveril zakonskemu Milakoviču, da jima preskrbi, oziroma naradi veiko denarja Izabilu jima je na ta način 472 K. Tudi je Jakoba Kodriča na cesti napadel. Bit je že na potu v Ameriko, pa so ga v zadnjem trenotku prijeli in vklapljen pod kluč. Obsojen je bil na 13 mesecov težke z 1 postom mesečno poostrena ječe.

— „Zvezce slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljev“ II. občni zbor v Celju dne 25. aprila t. l. se je vrlo dobro in v obča zadovoljstvo odnesel. Po odpeljancih so bila zastopana vse društva, nekatera prav štastno. — „Zvezca“ šteje danes 14 učiteljskih društev ter ima približno 600 članov. — Posvetovanja so dokazala, da je sloversko štajersko učiteljstvo povsem prepridano o eminentni važnosti svoje organizacije ter je to učiteljstvo šlo takratno preko par neznanih neporazumljenij. Vse se je iztekel ugodno v prilog ugledu učiteljskega stanu. — Varaliso se oni, ki so na tihem že mislili na razdor v vrstah slovenskega štajerskega učiteljstva. Leta ima strogo začrtno pot svojemu hodočemu postopanju ter je danes v svojem stremljenju bolj edino nego kdaj prej! Naiboljši dokaz temu je dejstvo, da je upravni odbor za prihodnjo upravno dobo soglasno zopet volil vse po prejšnje vodstvo! Vodstvo! Zvezec sestoji torej iz nastopnih članov: Armin Gradišnik, nadučitelj v Celju, predsednik; Vekoslav Strmšek, nadučitelj v Ši. Petru v m. s., podpredsednik; Franjo Krajnc, učitelj v Celju, tajnik; Miloš Levstik, učitelj v Celju, blagajnik; Ivan Knapič, nadučitelj v Vidmu in Ernst

idealov in zato, a samo zato smo njeni sovražniki in jo hočemo predrugati. Ta družba nalaga človeku vsakovrstnih dolžnosti, ki jih mi ne maramo izpolnjevati, ker nam to brani naše prepiranje. Ta družba dela vsakemu posamezniku silo; od vsakega zahteva, da se mora ravnati po njenih zapovedih in da mora pomagati, da se vzdrži ta stavba. Ali ta stavba je slaba in zato je mi nečemo podpirati. Sedanja družba onemogoča tudi vsak individualni razvoj, in ker se mi ne damo zadrževati nego hočemo naj se prosto razvijejo vse moči, da se izvrši potrebna preosnova, zato smo pokazali ti družbi z zaničevanjem hrbit in sli svojo pot.“

— Izvrstno se je posmeševal Jakič. „Gospodična Olga, posodite mi svoj robeč, da si otarem solze. Ginjen sem. Doslej so mi vsi ljudje rekli, da nisem nič prida človek. Ko je moj oče izvedel, da sem postal lump, me je z obratno pošto zavrgel. To je bilo zanj vsekako ceneje, kakor če bi mi bil skušal pomagati na noge. Zdaj še le vidim, da sem pravzaprav jako koristen in važen faktor, da sem pripravljal neve dobe ter sotrudnik pri velikem delu reformiranja človeške družbe.“

(Dalje prih.)

Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolzenku, odbornika. — Zborovanja so se udeležili tudi: g. ravnatelj H. Schreiner iz Maribora, ki je zanimivo predaval o »bakterijah«; g. L. Jelenec, predsednik »Zaveze jugoslovenskih avstrij. učiteljskih društev v Ljubljani; g. nadučitelj J. Dimnik, duša društva za zgradbo »Učiteljskega konviktata upok. učitelj in častni član »Učiteljskega društva za celjski in laški okrajski, g. Ant. Brezovnik iz Vojnika. Toliko vobče o tem imenitnem sestanku. Podrobnosti o njem prisali bodo strokovni listi.

— Nemški učeni jezik v Mozirju na Štajerskem. Nemški listi se veseli, ko trde, da je češki zrstop trga Mozirje sklenil razširiti ljudsko šolo na ta način, da se bo v 4 razredu poučevalo samo v nemščini in da bo vodstvo šole poveril nemški moči. Ali je res?

— Po celem gornjogradonskem okraju vzbuja protestava zaradi nekega varušča v Črešnjevih, župnija S. Peter pri Radgoni, veliko in splošno pozornost. Cela reč je pri sodniji, ki se je zanimala tudi, kako mnene imajo o celi stvari orehovski ob Wratschku, češnjevski Franc Pavlič v radgonski Winkler. Varuh je bil stričnik orehovskega preročka, Fran Wratschko. Za ta služaj naj bi se zanimali tudi naši državni poslanci.

— Bralno društvo „Edinost“ v Središču priredi 30. t. m. v šolskih prostorih igro »Lumpacij Vagabunda«.

— Učiteljsko društvo za sežanski okraj ima dne 4. maja ob 10. dopoldne svoje zborovanje.

— Društvo „Ljudski oder“ v Trstu priredi v petek, 5. maja ob 8 1/4. uri zvečer v veliki dvorani »Dlavskoga doma«, ulica Boschetto št. 5 II. nadstropje svoje druge poljudno znanstveno predavanje. Predava g. dr. Henrik Tuma, odvetnik iz Gorice, član »Akademije«, o »Veri in delu«, razmerje dela do verste, znanosti in umetnosti. Vstopnina 20 vin. za osebo. V dvorani je na razpolago 400 sedežev. T. Ž. Slovenski! Pokažite, da ste na mestu, ko se gre za povzdigo kulturnega razvoja na še sega revnega naroda! Z mnogobrojno udeležbo pokažite svojo resno voljo za vodstvo v ljudsko prosveto. Več ljudi, več omike, budi naše geslo.

— Samomorilka. V sredo okoli 7. ure zvečer je slišal paznik tržaškega pokopališča streln. Pribitveni na mesto, odkoder je čul streljanie, je našel na nekem grobu mlado deklico v zadnjih dihljajih, poleg nje pa samokres, s katerim se je ustrelila v usta. Ko je došel zdravnik, je bila deklica že mrtva. Iz naših papirjev pri njej so spoznali, da je deklica 20letna Antonija Mrakič. Vzrok samomoru ni znan.

— Napisi prodajaln v Pragi. Kakor poroča v Pragi izišli češki stavbniški list, je sklenil praski mestni svet soglasno, da prepusti občinska posestva trgovcem za prodajalne in izložbe le pod tem pogojem, da bodo napisi na teh trgovinah izključno le v češkem jeziku. Občinski svet bo onim trgovcem, ki se tej določbi ne pokore, odklonil uporabo mestnega posestva za prodajalne in izložbe in po preteklu 3 mesecov napise vseh onih trgovin, ki bodo imeli še vedno nemške napise, odstranil. In pri nas!

— Poskušen vlot. Na Veliko nedeljo splazili so se neznani tatovi skozi shrambo za premog v telovadnico v realki in poskušali vlotiti v garderobo »Turnvereina«, kar se jim pa ni posredilo.

— Zasačen tač. Sinoč proti polnoči je patrolujoči policijski stražnik opazil, da so odprta vrata v Prevoževi hiši na Poljanski cesti. Ko je šel v hišo gledat, je našel odprt delavnico črevljarija Medicus za vratimi pa je stal neki domobranec. Vojak se je izgovarjal, da čaka ljubico, toda ko so prižgali luč, je domobranec spustil črevljarske klešče na tla, katero je bil v delavnici ukradel. Tudi dve delevki sta pogrešili dva para črevljev in nogavic.

— Sedmi lovski bataljon se je pripeljal sinoči iz Brucka. Dve stotinji bodela štajerščini v Goriči, ena v Kanalu, ena pa v Tolminu. Na južnem kolodvoru jih je čakal nadvojvoda Jožef Ferdinand, tukajanje vojaško poveljništvo z mnogimi častnikami in godba c. in kr. 27. pešpolka. Na kolodvoru so ostali eno uro, potem se pa odpeljali v namenjene kraje.

— Tatvina. Anton Pirnat, dijak IV. gimnazijalnega razreda v Novem mestu, je danes popustil pri vhodu v frančiškansko cerkev »na portik kovčeg, v katerem je imel nekaj jestiv, dve knjige in par črevljev, ter šel v cerkev. Ko je pa prišel ven, ni več kovčega našel. Oškodovan je za 6 K.

— Prepozen kes. Danes do-

poldne je pri neki branjevki laški

sider Fortunat Chiorcossi kupil dve, ukradel pa tri jajca, kar je branjevka opazila in naznala v obližnji službojščici policijskemu stražniku. Komu je stražnik napovedal arretovanje, se je Chiorcossi prijavil za zid kakor maček ter začel tako vpti, da so ljudje iz vseh strani drli skupaj. Tudi na stražnici je tulil na ves glas, toda kes je bil prepozen.

— Delavški gibanje. Včeraj se je odpeljal z južnega kolodvora v Ameriko 108 Slovencev in 6 Hrvatov. 500 laških sidarjev je šlo na Dunaj in v Budimpešto. 24 na Stražo, 10 pa v Novo mesto. 28 Slovencev je šlo v Ischl, 37 v Beljak, 12 pa v Budimpešto. 70 Hrvatov je šlo na Prusko, 41 v Beljak, 35 v Kočevje, 18 pa v Podbrdo. 10 Slovencev je prišlo iz Amerike, enega je pa vrnil tamšnji izseljevalni urad, ker je prešlab.

— Izgubljene in najdenne reči. Pomožni uradnik g. Alojzij Logar je izgubil nekje v mestu rdečo denarnico, v kateri je imel dva bankovca po 20 K — Našel se je mošnjek z neko, denarjem in drugimi stvarmi, med temi pretan. Kdo ga je izgubil, ga dobi v upravnosti »Slovenskega Naroda«.

— Mestna kopel. Od dne 21. marca do dne 20. aprila t. l. se je oddalo v mestni kopeli vsega skupaj 2820 kopeli, in sicer za moške 2140 (prvih 1510, kadnih 630), za ženske 680 (prvih 230, kadnih 450). — Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 16 do 22 aprila 1905. Stevilo novorojenec 26 (= 36,0 %), umrlih 18 (= 24,9 %), med njimi so umrli zajetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznjemi 12. Med njimi je bilo tujev 7 (= 38,8 %), iz zavodov 11 (= 61,1 %). Za infekcijskimi boleznjimi so zboleli, in sicer za ošpicami 10, za škarlatico 4 osebe.

— Hrvatske novice. —

Srbški in bolgarski gostje v Zagrebu. Pribodenji teden pride na umetniško razstavo v Zagreb 30 skrbških in 12 bolgarskih umetnikov in pisateljev. — Sleparka Olga T. Türk, ki je bila obsojena v 2 letno jebo, je s prizvom dosegla, da se ji je kazens znižala na 8 mesecov. Ker pa se ji tudi preiskovalni zapravitev v kazens, so jo takoj izpustili. Politični »zločinci« ne najdejo pri hrvatskih prizivnih sodiščih tolike milosti.

— Slovanska banka se ustanovi v Belgradu. Ustanovni kapital bo znašal 5 milijonov dinarjev. Ruski kapitalisti bodo signirali pet in pol milijona dinarjev, Srbi pa 500 000. Banka je ustanovljena v korist vseh jugoslovenskih, zlasti pa bankanskih dežel.

— Najnovejše novice. — Mobilizacijski načrti ukradeni. Iz brambovske vojašnice v Vel. Varadinu so neznani tatje odnesli težko železno škrinjo, meneč, da je v njej denar. V škrinji pa so bili le najnovejši mobilizacijski načrti, ki jih je nekaj dni poprej dobil polk od ministra.

— Svetovno razstavo v Ljelu (Lüttich) je otvoril včeraj zelo slovenski princ Albert.

— Propadla banka. V Montruco je propadla Mussyjeva banka. Pasiva znašajo 3,200.000 frankov.

— Požar na ladji. V Kitajskem morju je zgorel parnik »Juenvo«. Zgorod, oziroma utonilo je baje 150 Kitajcev.

— Maščevanje obsojenca. V Bolcanu je bil obsojen postrešček. Zanon zaradi razširjenja veličanstva v šestmesecno jebo. Po obsojadi se je peljal domov v vlaku z uradnim slugo in nekim drugim možem, ki sta pričala proti njemu. Nasložil je bliškom oba zo nožem ter ju zakljal.

— Umrl je v Inomostu bivši tirolski deželni glavar in poslanec, dvorni svetnik dr. baron Bossi-Fedrigotti.

— Morilca Klein pred sodiščem. Drugi dan obravnavne je bila sodna dvorana zopet natlačena »boljšega« občinstva. Kleinov sodrug Pietsch je izpovedal, da je dan pred roparskim umorom prišla žena Kleinovala v trgovino ter si dala pokazati, kako se odklepala in zaklepala blagajna ter je isto tudi sama dvakrat poskusila. Tako prakso je nameščen potrebovala v stanovanju umorjenega Sikora. Psihijatra sta izjavila, da je Klein zelo inteligentna žena, popolnoma zirvega razuma. Le moralno je padala čimdalje nižje, večinoma vse lastne krvide, deloma pa tudi vsled nosrečja, ker je izgubila posluh (obtoženka se more sporazumeti s svojo okolico le s pomočjo posebno narejenega slušalnika). Gleda umorjenega trupla so izpovedali zdravniki, da je Sikor zadavila samo ena oseba. Truplo ni bilo potisnjeno v vrečo, temuč se je ovilo v platno, ki se je potem zašilo v vrečo. Žena prizna, da je mrtvemu Sikori odsekala nogi pod kolenom, a umor je vedno trdovratno taj. Državni pravnik je izrekel svoje

začudenje nad živci te žene, ki je živila in spala več dni v sobi, kjer je ležalo umorjenčev truplo.

* * * „Der heilige Kater“. Med vsemi zlodaji iz kraljestva nadhudiča Bitru je takozvani tiskarski škrat eden najnadležnejših. Ta zlodaj je za Velikonocno pobežnemu dunajskemu »Vaterlandu« tako napravil, da je res obžalovati, da tega lista živ krt ne čita. »Vaterland« je v velikonočni številki »Katera«, enciklico »des heiligen Katers«, enciklico gospoda Josipa Sarta, ki se ga v nemškem jeziku časih imenuje »Heiliger Vater«. Ta tiskarska pomota je pač čitateljem znatno olajšala prebavljanje te najnovejše enciklike.

— Izpred sodišča. Kazenske obravnavne pred deželnim sodiščem.

— Kmetijsko društvo na Dolnji Dobravi.

Na pustni torek 1. 1904. se je vršila prva razprava zoper Janeza Žusta, ki je obtožen, da je kot blagajnik in potem kot načelnik »Kmetijskega društva na Dolnji Dobravi«, registrirane zadruge z omejeno zasevo tekočo let 1900, 1901 in 1902 od zaupnega mu zadržnega denarja pridržal in si prilastil najmanj znesek 3594 kron 38 h.

Že pri tej prvi razpravi se je prečitala obširna obtožnica. Gospodnji Logar je izgubil nekje v mestu rdečo denarnico, v kateri je imel dva bankovca po 20 K — Našel se je mošnjek z neko, denarjem in drugimi stvarmi, med temi pretan. Kdo ga je izgubil, ga dobi v upravnosti »Slovenskega Naroda«.

— Mestna kopel. Od 21. marca do 20. aprila t. l. se je oddalo v mestni kopeli vsega skupaj 2820 kopeli, in sicer za moške 2140 (prvih 1510, kadnih 630), za ženske 680 (prvih 230, kadnih 450).

— Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske od 16 do 22 aprila 1905. Stevilo novorojenec 26 (= 36,0 %), umrlih 18 (= 24,9 %), med njimi so umrli zajetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznjemi 12. Med njimi je bilo tujev 7 (= 38,8 %), iz zavodov 11 (= 61,1 %). Za infekcijskimi boleznjimi so zboleli, in sicer za ošpicami 10, za škarlatico 4 osebe.

— Hrvatske novice. —

Srbški in bolgarski gostje v Zagrebu. Pribodenji teden pride na umetniško razstavo v Zagreb 30 skrbških in 12 bolgarskih umetnikov in pisateljev.

— V starosti 76 let je umrl bivši

Sargo strjeno in tekoče
glicerin. *mjilo* napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Pozor! Le „Tempel-vrelec“ in „Styria-vrelec“ sta kot rogaški slatini postavno varovana. Vsi drugi izdelki, ki nimajo oznamenila „Tempel-vrelec“ ali „Styria-vrelec“, temveč se spravljajo goljivo pod imenom „Rogaška slatina“ v promet, naj se zavrnejo. — Oskrbništvo deželnih vrelecev Rogatec-Slatina.

Okusno in dovršeno
izgotovjena 1364 2

oprema za nevesto
je na ogled razstavljena
v specialni trgovini za belo perilo
Sv. Petra cesta št. 8.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 27. aprila 1905.

Naložbeni papirji.

Denar Blago

4% majeva renta 100:45 100:65

4% srebrna renta 100:25 100:45

4% avstr. kronska renta 97:90 98:10

4% " zlata 118:25 118:45

4% ogrska kronska " 97:90 98:10

4% " zlata 118:25 118:45

4% posojilo dežele Kranjske 99:50 101:—

4% posojilo mesta Split 100:50 101:50

4% " Zadar 100:— 100:—

4% " bos.-herc. žel. pos. 1902 101:40 102:40

4% češka dež. banka k. o. 100:15 100:65

4% " ž. o. 100:15 100:65

4% " zast. pisma gal. d. hip. b. 101:30 101:90

4% " pešt. kom. k. o. z. 107:60 108:55

4% " zast. pisma Innerst. hr. 100:50 101:50

4% " ogrske cen. dež. hr. 100:50 101:10

4% " z. pis. ogr. hip. ban. 100:10 101:10

4% " obl. ogr. lokalnih železnic d. dr. 100:— 101:—

4% " obl. češke ind. banke 100:75 101:75

4% prior. Trst-Poreč lok. žel. 99:— 100:—

4% prior. dol. žel. 99:50 320:40

3% " juž. žel. kup. 1/1/ 318:40 318:40

4% " avst. pos. za žel. p. o. 101:15 102:15

Srečke.

Srečke od 1. 1860/1 193:25 195:25

" 1864 288:— 292:—

" tiskče 169:50 171:50

" zem. kred. I. emisija 310:— 319:—

" II. " 308:— 316:—

" ogr. hip. banks 280:— 286:—

" arbske à frs. 100— 109:— 114:—

" turške 143:— 144:—

Basilika srečke 28:— 29:40

Kreditne 485:— 495:—

Inomoske 78:— 82:50

Krakovske 89:— 94:—

Ljubljanske 66:— 72:—

Avt. rud. križa 57:— 59:—

Ogr. 37:50 39:80

Rudolfove 66:— 69:—

Salubeške 74:— 83:70

Dunajske kom. 539:— 549:—

Delnice 28:— 29:40

Južne železnice 90:75 91:75

Državne železnice 657:75 658:75

Avtro-ogradske bančne delnice 1648:— 1658:—

Avt. kreditne banke 664:75 665:75

Ogrske 775:— 776:—

Zivnostenske 247:50 248:50

Premogokov v Močtu (Brück) 645:— 647:—

Alpiniske montane 537:50 538:50

Práške žel. indr. dr. 2672:— 2682:—

Rima-Murányi 552:75 554:75

Trbovške prem. družbe 263:— 271:—

Avt. orodje tovar. družbe 615:— 620:50

Češke stičalorne družbe 164:— 166:—

Valute

Č. kr. eekin 11:98 11:92

20 franki 19:09 19:11

20 marke 28:44 29:52

Sovereign 22:92 24:—

Marke 117:12 117:32

Lažki bankovci 95:40 95:60

Rubli 252:76 253:50

Dolarji 4:84 5:—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. aprila 1905.

Termin.

Pšenica za maj 100 kg. K 17:62

Pšenica , oktober 100 " 16:38

Rž " april 100 " 13:38

Koruzna " maj 100 " 14:94

Oves " maj 100 " 13:76

Efektiv.

Vzdružno.

Srednja včerašnjina temperaturo: 12:3

normale: 11:6°. — Padavina 00 mm.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806:2. Srednji sračni tlak 756:0 mm.

April Čas Stanje barometra v mm Temperatura v °C Vetrovi Nebo

27. 9. zv. 7374 11:6 sl. svzvod del. jasno

28. 7. zv. 736:9 9:1 sl. jug jasno

2. pop. 735:6 18:2 sl. jzahod sk. oblač.

Srednja včerašnjina temperaturo: 12:3

normale: 11:6°. — Padavina 00 mm.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Izjava.*

Na neresnično izjavo gospa Minke Jebačin v „Slovenskem Narodu“ z dne 22. aprila 1905 izjavljjam, da so vse zaslišane priče potrdile, da sem jaz s svojo soprogo ravnal vedno jako lepo.

Kdor se hoče o tem prepričati, naj pride h kaženski razpravi, ki se bo vršila proti Pavlu Kavšku radi sokrivde tatvine itd.

Josip Jebačin.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Vspremje se takoj tako zanesljiv

kolporter raznašalec

za raznašanje reklamnih iztisov po slovenskih pokrajinal, proti dobremu plačilu, stalno službo, in po dokazanih uspehih jako dobro plačlo.

Ponudbe na A. Olifčič, poste restante Ljubljana. 1337-3

Otvritev Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu vladu naznanjam, da se vrši, kakor običajno vsako leto,

dne 1. maja

otvoritev

Marijinega kopališča pred Prulami. 1371-2

V nadaji, da si občinstvo moje kopališče mnogočrno obiše, se priporočam z najboljšim spoštovanjem

Friderik Kešir.

1371-3

Vojaški koncert

se vrši vsako soboto v hotelu „južni kolodvor“

Vstop prost.

Začetek ob 8. uri zvečer.

K obisku vladu vabi udani

LORBER.

1380

1381-1

SUHOST

Edino izvrstno sredstvo za okrepitev in ojačevanje, ki ga mnogi državniki, kakor govore zahvalna pisma, rabijo v svoji lastni rodovini ob telesni upadlosti, bledičnosti, slabokrvnosti, nervoznosti, slabosti itd. Posebno za izpolnitve telesnih oblik, se obnaša krepljalna moka, izborna. V 6 tednih 30 funtov konstatirano: 11 najvišjih odlik, tudi Grand Prix. Dokazano, da presega vsa druga živila. Orig. zavitek za 14 dni samo K 2:50. Razpošilja centrala:

BALZAR, Dunaj III., Hauptstrasse 50.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

V ljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osebnih vlakov v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussere Solnograd, čez Klein-Reißen v Steyr, v Linc, na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dns, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reißen v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Francovice vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussere Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. raz.). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlaki Dunaj čez Am